

TRINN ÜGYVÉDI IRODA

Alkotmánybíróság

a Szolnoki Törvényszék
útján

5000 Szolnok

tárgy:

elsőfokú bírósági ügyszám:

alkotmányjogi panasz

5.K.27.122/2012.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

SZOLNOKI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG

Lajstromszám
kezdőirato:

Érkezett: 2014 -05- 20 postán

Példány: 4 Melléklet: 2 (Hpt)
Köztük + 2 meghat.

Lajstromszám
utóiraton: 5.K.27.122/2012

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám: IV/1102-0/2014

Érkezett: 2014 JÚN. 11.

Példány: 4 Kezeliiroda:

Melléklet: 4x3 + 3 db. *mei*

Alulírott dr. Metzinger Péter ügyvéd (Trinn Ügyvédi Iroda), a [REDACTED] panaszos jogi képviseletében eljárva (ügyvédi meghatalmazás P/1 számon mellékelve), a Kúria P/2 számon csatolt, a panaszos jogi képviselőjével postai úton 2014. március 21-én közölt, Kfv.III.35.046/2013/16. számú felülvizsgálati ítéletével (a továbbiakban úgy is mint panaszolt határozat) szemben, a megadott törvényes határidőn belül az alábbiak szerinti

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy az alább kifejtett indokok alapján a Kúria panaszolt határozatát szíveskedjék az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, 24. cikk (3) bekezdés b) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján megsemmisíteni.

1. Az Alaptörvény megsértése

A panaszos állítja, hogy a Kúria panaszolt határozata, illetőleg az ahhoz vezető közigazgatási per – melyek a jelen panasz elbírálása során jogilag egységes értékelhetők és értékelendők – megsértette a panaszosnak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, tisztességes eljáráshoz való jogát, mégpedig a bírói döntést érdemben befolyásoló módon.

A panaszos nézete szerint a jelen ügyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés második mondatára és a 25. cikk (2) bekezdés b)

pontjára is figyelemmel kell értelmezni.

2. A panaszos

A panaszos a magyar cégjegyzékbe [REDACTED] cégjegyzékszám [REDACTED] án bejegyzett, azóta is létező és jogszerűen működő jogi személy, aki ezért az Alaptörvény I. cikkének (4) bekezdése és az Abtv. 27. §-a alapján panaszosként jogosult a jelen panasz előterjesztésére. A panaszos cégkivonatát P/3 számon csatolom. A mellékelt iratok igazolják, hogy a panaszos a panaszolt határozat alapjául szolgáló eljárásban peres félként vett részt, a panaszolt határozat a panaszost közvetlenül és ténylegesen érinti.

3. A panasszal támadott kúriai határozathoz vezető eljárás

A panaszos 2007 szeptemberében támogatási kérelmet nyújtott be EMVA állattartó telepek korszerűsítése jogcímen, mely kérelemnek a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) részben helyt adott. A támogatott beruházást a felperesnek 2011. május 5-ig kellett volna megvalósítania. A beruházás megvalósítását a felperes megkezdte, de annak befejezését a kedvezőtlen időjárás – belvíz – hátráltatta. A felperes ezért, amikor egyértelművé vált számára, hogy a belvíz miatt a beruházást a vállalt határidőben nem tudja megvalósítani, e tényről szóban és írásban is jelezte az illetékes hatóságok felé, így 2011. február 28-án írásban határidő hosszabbítási kérelmet terjesztett elő az MVH-nál. Mivel ezen kérelemre a hatóság nem reagált, a felperes a határidő hosszabbítás iránt 2011. április 14-én újabb bejelentést tett az alpereshez, immáron a 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet (az ún. EMVA rendelet) 12. § (4) bek.-e alapján, mert ez a jogszabályhely időközben lehetővé tette azt, hogy beruházási támogatások vonatkozásában is kérni lehetett a megvalósítási határidő meghosszabbítását; ez a jogszabályhely azonban csak 2011. március 5-én lépett hatályba. E jogszabályhely szerint a megvalósítási határidő meghosszabbítása iránti kérelmet a megvalósítási határidő lejáratát után (itt 2011. május 5.) nem lehet előterjeszteni.

A közigazgatási hatóság a panaszos határidő hosszabbítási kérelmét elutasította, az ezen határozat ellen a panaszos által közigazgatási úton benyújtott fellebbezés alapján a másodfokú közigazgatási hatóság az elsőfokú, elutasító határozatot helybenhagyta.

A jogerős közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt a panaszos mint felperes keresetet terjesztett elő az illetékes Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságon, de keresetét a Szolnoki Törvényszék az 5.K.27.122/2012/5. sorszámú ítéletével elutasította. A jogerős ítélettel szemben a panaszos mint felperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, ám a Kúria Kfv.III.35.046/2013/6. számú, panaszolt ítélete a Törvényszék jogerős ítéletét hatályában fenntartotta.

4. A panasz formai befogadhatósága

A panaszos jogi képviselője a Kúria panaszolt határozatát 2014. március 21-én postai úton vette kézhez. A jelen panasz benyújtására így az Abtv. 30. § (1) bek.-ben foglalt hatvan napos határidőn belül kerül sor.

A panaszost a panaszolt határozattal kapcsolatban további jogorvoslati jog – a jelen panasz

kivételével – nem illeti meg, jogorvoslati lehetőségeit (a közigazgatási eljárásban a fellebbezéssel, majd a közigazgatási per megindításával, végül pedig a felülvizsgálati kérelem benyújtásával) már kimerítette, így teljesül az Abtv. 27. § b) pontjának formai feltétele is.

5. A panasz tartalmi befogadhatósága

Az Alkotmánybíróság a 3231/2012. (IX.28.) AB végzésben kifejtette, hogy az alkotmányjogi panasz intézménye a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöböléséhez biztosít jogkört, nem pedig a bírósági eljárás teljes egészének az ismételt felülbírálatára.

A panaszos ennek megfelelően a jelen ügyben azt állítja, hogy a panaszolt határozat megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, a tisztességes eljáráshoz – ezen belül a megfelelő indokoláshoz – való jogát. A panaszos ezen joga az Alaptörvényben biztosított jog, melynek sérelme konkrét alapjogsérelmet valósít meg, s mint ilyen alkotmányjogi panasz alapjául szolgálhat az Abtv. 27. § a) pontja alapján. Ezen alapvető jog persze nem biztosít jogot a mindig helyes vagy igazságos döntéshez, mert – amint arra a 3352/2012. (XI.12.) AB végzés is rámutat – a bíró ténybeli vagy jogi tévedését az igazságszolgáltatás mai rendszere magában hordozza. A panaszos ezért a jelen eljárásban nem is azt vitatja, hogy a Kúria panaszolt határozata érdemben helytelen lenne (noha a panaszos értelemszerűen a Kúria ítéletét érdemben is tévesnek tartja). A panaszos azt sérelmezi, hogy a perben eljáró bíróságok (a Szolnoki Törvényszék és a Kúria) meg sem vizsgálták a panaszos három legfőbb jogi érvét (részletesen lásd lentebb, 8. pont), arra a határozataik indokolásában sem tértek ki. A panaszos tehát nem állítja, hogy a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos joga azért szenvedett volna sérelmet, mert az eljáró bíróságok anyagi jogilag helytelen döntéseket hoztak, hanem azt, hogy az eljáró bíróságok megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogát, mert a közigazgatási perben nem vizsgálták meg a keresettel felülvizsgálni kért közigazgatási határozat törvényességét a panaszos mint felperes által kifejezetten meghivatkozott minden releváns érv szempontjából.

Az Abtv. 29. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. A panaszos nézete szerint a bírói döntést nyilvánvalóan érdemben befolyásolja az, ha az eljáró bíróságok – súlyosan megsértve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljárásból fakadó indokolási kötelezettséget – úgy hozzák meg érdemi döntésüket egy közigazgatási határozat törvényessége tárgyában, hogy a közigazgatási határozatot sérelmesnek, törvénysértőnek tartó magánszemély által felhozott érdemi, releváns érvek egy részét teljesen figyelmen kívül hagyják. A panaszos álláspontja szerint ezért a jelen panasz befogadásának és érdemi alkotmányossági vizsgálatának helye van. A jelen panaszban ennek megfelelően lentebb (8. pont) térünk rá arra, hogy a panaszos ügyében miként sérült a tisztességes eljáráshoz való jog.

6. A tisztességes eljáráshoz való jog

A tisztességes eljáráshoz való jog garanciális funkciót tölt be, célja az igazságszolgáltatás törvényes működésének – és ezen keresztül – a formális jogállamnak a biztosítása. Ezen kívül, figyelemmel az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének a hatóságok indokolási kötelezettségét rögzítő második mondatára és a közigazgatási határozatok törvényességének

bíróági ellenőrzését kimondó 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontjára, a tisztességes eljáráshoz való jog közigazgatási perben azt is magában foglalja, hogy a hatóság, illetőleg a hatóság határozatát törvényességi szempontból felülvizsgáló bíróság a döntését tisztességes módon indokolja meg. Ennek alapján érdemben és egyértelműen számot kell adni arról, hogy a magánszemély kérelmét elutasító közigazgatási határozatnak – amennyiben az törvényes – melyek voltak a konkrét ténybeli és jogi indokai, illetőleg hogy mennyiben állja ki a közigazgatási határozat a felülvizsgálata iránt benyújtott kereset érdemi jogi kritikáit.

A közigazgatási pernek jogállamban az a funkciója, hogy a független bíróság ellenőrizze, vajon a közigazgatási határozat megfelel-e a jogszabályoknak, ezen belül azt, hogy a határozat indokolása megfelelő-e. A közigazgatási perben eljáró bíróságot a tisztességes eljárásból fakadóan terhelő indokolási kötelezettséget e funkció szempontjából kell értelmezni.

A jelen panasz kapcsán ezért az Alaptörvény tisztességes eljáráshoz való jogot biztosító XXVIII. cikk (1) bekezdését a XXIV. cikk (1) bekezdés második mondatával és a 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontjával együtt kell vizsgálni.

7. Az indokolási kötelezettség

Az Alaptörvény értelmezése során az Alkotmánybíróságnak is figyelemmel kell lennie arra, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: **Egyezmény**) 6. cikk 1. bekezdése értelmében a tisztességes eljáráshoz való jog alapvető emberi jog. Az Egyezményben szabályozott egyes emberi jogok lényegi tartalmát az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: **EJEB**) esetjoga bontja ki és határozza meg kötelező jelleggel. Az állandósult, több eseti döntés nyomán kikristályosodott, elvi éllel rögzített bírói gyakorlat kötelezi az egyes tagállamokat.¹ Az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje ezért nem lehet alacsonyabb, mint a – Magyarországra is irányadó – nemzetközi jogi jogvédelem szintje.²

Az EJEB számos alkalommal foglalkozott már a tisztességes eljáráshoz való joggal a bíróságot terhelő indokolási kötelezettség szempontjából. Ennek során az EJEB kimondta, hogy az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdése magában foglalja a bíróságok azon kötelezettségét is, hogy a döntéseiket kellő mértékben indokolják,³ mert az indokolt határozat mutatja be a feleknek, hogy az ügyüket valóban megtárgyalták.⁴ Az indokolási kötelezettség ugyanakkor nem azt jelenti, hogy minden egyes évrre részletes választ kellene adni,⁵ az indokolási kötelezettség terjedelme az adott ügy körülményeitől függ.⁶ Ha viszont a fél előadása meghatározó az eljárás kimenetelét illetően, úgy arra külön és kifejezett választ kell adni.⁷ A bíróságnak tehát vizsgálnia kell a peres felek fő érveit.⁸ A felsőbb bírósági fórum számára az indokolási kötelezettség enyhébb lehet, ugyanakkor a felsőbb fórum sem teheti meg azt, hogy csupán helybenhagyja az alsóbb bíróságok érveit, és köteles foglalkozni az elébe utalt

¹ 36/2013. (XII. 5.) AB határozat [162] bekezdés.

² Vö.: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat [26] bekezdés.

³ H. k. Belgium 8950/80.

⁴ Practical Guide on Article 6. Right to a Fair Trial, 237. bekezdés, 45. o. http://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_ENG.pdf

⁵ Van de Hurk k. Hollandia 16034/90.

⁶ Ruiz Torija k. Spanyolország 18390/91.

⁷ Uo.

⁸ Buzescu k. Románia 61302/00.

lényeges kérdésekkel.⁹

Az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdése alapján tehát a tisztességes eljáráshoz való emberi jogból egyenesen következik a bíróságok azon kötelezettsége, hogy határozataikat a kellő mértékben indokolják meg, és ennek során érdemben térjenek ki a feleknek a jogvita szempontjából releváns érveire, azokat ne hagyják egyszerűen szó nélkül.

8. Az indokolási kötelezettség megsértése a panaszos ügyében

A panaszos a közigazgatási eljárásban, majd a közigazgatási perben természetesen több érvet is előadott. A panaszos azt sem vitatja, hogy bizonyos érveit az eljáró hatóságok és bíróságok megvizsgálták. A panaszos azt sem kéri a jelen ügyben, nem is kérheti, hogy a T. Alkotmánybíróság újfent vizsgálja meg a vonatkozó összes érvét. A panaszos ugyanakkor azt állítja, hogy a három fő érvét (korábbi hosszabbítási kérelem, a vis maior esemény kezdő időpontjának pontosítása és a jogszabályváltozás, lásd a jelen pontban lentebb) az eljáró hatóságok és bíróságok egyáltalán nem vizsgálták meg, arra határozataik indokolása során ki sem tértek.

Annak elbírálása, hogy a panaszosnak sérült-e a tisztességes eljáráshoz való joga azáltal, hogy a bíróságok nem teljesítették a fenti 7. pontban bemutatott követelményeknek megfelelően az indokolási kötelezettségüket, azt igényli, hogy a T. Alkotmánybíróság megvizsgálja, vajon a Szolnoki Törvényszék és a Kúria érdemben, a kellő mértékben megindokolta-e, hogy

- (i) miért nem volt jelentősége annak, hogy a panaszos 2011. február 28-án már egy kérelmet előterjesztett a megvalósítási határidő meghosszabbítása iránt, és ezen kérelmére a hatóságtól semmiféle választ nem kapott? és
- (ii) miért nem volt jelentősége annak, hogy a panaszos még a közigazgatási eljárásban az elsőfokú érdemi határozat meghozatalát megelőzően pontosította a vis maior esemény releváns kezdő időpontjára vonatkozó nyilatkozatát? és
- (iii) miért nem volt jelentősége annak, hogy a beruházási támogatások vonatkozásában a megvalósítási határidő meghosszabbítását lehetővé tevő jogszabályhely – a 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet 12. § (4) bek.-e – csak 2011. március 5-én lépett hatályba, mely szerint a hosszabbítási kérelem benyújtásának a határideje a megvalósítási határidő lejáratára (és nem vitásan a panaszos ezt a határidőt megtartotta)?

A Kúria úgy állapította meg a panaszos hosszabbítási kérelmének az elkésettését, hogy a fenti három releváns körülményre ki sem tért indokolásában, nem adott számot arról, hogy ezen érveket valóban megtárgyalta volna.

A jelen panasz elbírálása során értelemszerűen nem kerülhet sor a bíróságok által elmulasztott indokolás pótlására, még olyan közvetett módon sem, hogy az elmaradt indokolási rész feleslegességére mutat rá az Alkotmánybíróság. Az indokolásnak ugyanis meg kell állnia a saját lábán, az indokolásból magából kell kiderülnie annak, hogy a panaszos érvei mennyiben megalapozatlanok, illetőleg mennyiben irrelevánsak. Ha ez a határozatból magából nem derül

⁹ Helle k. Finnország 20772/92.

ki, akkor az indokolás hiányos.

Természetesen az indokolás egyszerű hiányossága nem feltétlenül hat ki érdemben is a bírói döntésre, mérlegelni szükséges az indokolás hiányosságának a súlyát is. A jelen ügyben azonban az indokolási kötelezettség elmulasztása, figyelemmel az EJEK fentebb hivatkozott gyakorlatára is, kirívó. A bíróságok ugyanis azon oknál fogva utasították el a panaszos mint felperes keresetét, mert – szerintük – a felperes késve terjesztette elő a hosszabbítási kérelmét. E megállapítás indokolása azonban nyilvánvalóan hiányzik, mert a bíróságok csak a panaszos 2011 árpilisi hosszabbítási kérelmével foglalkoztak, a 2011 februárral pedig egyáltalán nem, és azt sem vették figyelembe a bíróságok, hogy a jogszabályi környezet 2011. március 5-én gyökeresen megváltozott a panaszos kérelmét illetően.

Az indokolás ezen hiátusai miatt megállapítható, hogy a bíróságok nem teljesítették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljárásból fakadó indokolási kötelezettségüket, mégpedig oly módon, hogy az érdemben kihatott a döntéseik kimenetelére is. Ha ugyanis a fent megjelölt körülményeket is értékelték volna az eljáró bíróságok, úgy az ítéletük kimenetele érdemben is változhatott volna. Ezért a Kúria panaszolt határozata megsemmisítésének van helye, minekutána a Kúria a Pp. 360. § b) pontja és a 361. § c) vagy d) pontja szerinti új határozat meghozatalával biztosíthatja a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.

Budapest, 2014. május 19.

tisztelettel,

[Redacted]

panaszos,

jogi képviselőjében:

dr. Metzinger Péter, LL.M., Ph.D.

ügyvéd

együttműködésben a
Trinn Ügyvédi Irodával

[Redacted]